

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

11. juuli 2006*

Kohtuasjas C-205/03 P,

mille esemeks on Euroopa Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 13. mail 2003 esitatud apellatsioonkaebus,

Federación Española de Empresas de Tecnología Sanitaria (FENIN), varem Federación Nacional de Empresas de Instrumentación Científica, Médica, Técnica y Dental, asukoht Madrid (Hispaania), esindajad: advokaadid J.-R. García-Gallardo Gil-Fournier ja D. Domínguez Pérez,

hageja,

teine menetlusosaline:

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: W. Wils ja F. Castillo de la Torre, keda abistasid advokaadid J. Rivas de Andrés ja J. Gutiérrez Gisbert, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja Esimese Astme Kohtus,

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

keda toetavad:

Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik, esindaja: M. Bethell, keda abistas G. Barling, QC, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

Hispaania Kuningriik, esindajad: N. Díaz Abad, L. Fraguas Gadea ja F. Díez Moreno, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

menetlusse astujad apellatsioonimenetluses,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, kodade esimehed P. Jann, C. W. A. Timmermans ja A. Rosas, kohtunikud J.-P. Puissechet, R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr (ettekandja), J. Klučka, U. Lõhmus ja E. Levits,

kohtujurist: M. Poiares Maduro,
kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 13. septembri 2005. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 10. novembri 2005. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Apellatsioonkaebuses palub Federación Española de Empresas de Tecnología Sanitaria (edaspidi „FENIN”) tühistada Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu 4. märtsi 2003. aasta otsus kohtuasjas T-319/99: FENIN vs. komisjon (EKL 2003, lk II-357, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus”), millega jäeti rahuldamata tema hagi komisjoni 26. augusti 1999. aasta otsuse peale, millega jäeti rahuldamata tema kaebus 26 ametiasutuse, sh kolme ministeeriumi vastu, kes tagavad riikliku tervishoiusüsteemi haldamise (Sistema Nacional de Salud, edaspidi „SNS”), põhjusel et need ametiasutused (edaspidi „SNS-i haldavad asutused”) ei ole EÜ artikli 82 kohaldamisel ettevõtjatena käsitletavad (edaspidi „vaidlusalune otsus”).

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

- 2 Vaidlustatud kohtuotsusest tulenevad asjaolud võib kokku võtta järgmiselt.
- 3 FENIN on assotsiatsioon, kuhu kuulub enamik ettevõtjaid, kes kauplevad meditsiinitehnikaga, eriti Hispaania haiglates kasutatavate meditsiiniseadmetega. Assotsiatsiooni liikmed müüvad tehnikat eelkõige SNS-i haldavatele asutustele. Meditsiinitehnika müük nendele asutustele moodustab üle 80% FENIN-i liikmeteks olevate ettevõtjate käibest.

- 4 1997. aasta detsembris pöördus FENIN Euroopa Ühenduste Komisjoni poole kaebusega selle kohta, et SNS-i haldavad asutused viivitavad pidevalt maksimisega, mis on FENIN-i arvates turguvalitseva seisundi kuritarvitamine EÜ artikli 82 tähenduses. Ta märkis, et need asutused maksivad oma võlad tema liikmetele keskmiselt 300 päevase hilinemisega, samas tasuvad nad teistele teenuseosutajatele võlgnetavad summad palju mõistlikumate tähtaegade jooksul. Selline diskrimineerimine on seletatav asjaoluga, et FENIN-i liikmed ei saa avaldada nimetatud asutustele majanduslikku survet, kuna viimastele kuulub turguvalitsev seisund Hispaania meditsiinitehnikaturul.
- 5 Komisjon jättis nimetatud kaebuse vaidlusaluse otsusega rahuldamata põhjusel, et esiteks ei tegutse SNS-i haldavad asutused ettevõtjatena, kui nad osalevad tervishoiuteenuste korraldamisel, ja teiseks ei saa asjaolu, et nad on ostjad, eraldada ostule järgnenud meditsiinitehnika kasutamisest. Seetõttu on komisjon seisukohal, et meditsiinitehnikat ostes ei tegutse need asutused ettevõtjatena ühenduse konkurentsioiguse tähenduses ja neile ei saa kohaldada EÜ artikleid 81 ja 82.

Menetlus Esimese Astme Kohtus ning vaidlustatud kohtuotsus

- 6 FENIN esitas vaidlusaluse otsuse tühistamiseks hagiavalduse, mis saabus Esimese Astme Kohtu kantseelisse 10. novembril 1999.
- 7 FENIN esitab oma hagi toetuseks kolm väidet: esiteks komisjonipoolne kaitseõiguse rikkumine, teiseks õigusnormi rikkumine või ilmne hindamisviga EÜ artiklite 82 ja

86 kohaldamisel, kolmandaks põhjenduse puudumine ja vaidlusaluse otsuse läbipaistvuse puudumine.

- 8 Esimese Astme Kohus lükkas kõigepealt tagasi teise väite, mis puudutab EÜ artiklite 82 ja 86 kohaldamist, otsustades vaidlustatud kohtuotsuse punktis 40, et SNS-i haldavad asutused ei tegutse ettevõtjana, kui nad ostavad FENIN-i liikmete müüdavat meditsiinitehnikat, et pakkuda tasuta tervishoiuteenuseid SNS-iga liitunutele. Esimese Astme Kohus leiab, et see järeldus tuleneb nimetatud kohtuotsuse punktis 39 kirjeldatud olukorrast, millest nähtub, et SNS toimib vastavalt solidaarsuse põhimõttele, kuna SNS-i rahastamine toimub sotsiaalmaksude ja teiste riiklike maksude kaudu ning liitunutele osutatakse teenuseid tasuta, lähtudes üldisest kindlustuskaitsest, ja seega ei tegutse SNS-i haldavad asutused tervishoiusüsteemi haldava tegevuse puhul ettevõtjana.
- 9 Esimese Astme Kohus täpsustas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 41–44, et argumenti, mille kohaselt pakuvad SNS-i kuuluvad Hispaania riiklikud haiglad vähemalt teatud juhtudel tasulisi teenuseid isikutele, kes ei ole süsteemiga liitunud, eelkõige välisriiklastele, pole komisjonile esitatud ja kõnealust argumenti mainiti Esimese Astme Kohtus esimest korda alles repliigi staadiumis. Seetõttu otsustas Esimese Astme Kohus, et seda argumenti ei saa vaidlusaluse otsuse seaduslikkuse kontrollimisel arvesse võtta.
- 10 Mis puudutab kaitseõiguse rikkumisest tulenevat argumenti, siis Esimese Astme Kohus lükkas selle tagasi, kui ta oli vaidlustatud kohtuotsuse punktides 49 ja 50 leidnud, et komisjonil oli õigus jätta talle esitatud kaebus rahuldamata põhjusel, et SNS-i haldavad asutused ei tegutse ettevõtjana EÜ artikli 82 tähenduses. Esimese Astme Kohus otsustas, et seega ei olnud komisjonil vaja kaebuse teisi aspekte uurida.

- 11 Mis puudutab vaidlusaluse otsuse põhjenduse ja läbipaistvuse puudumisest tulenevat argumenti, siis selgub vaidlustatud kohtuotsuse punktides 58 ja 59, et Esimese Astme Kohtu arvates esitas komisjon õiguslikud kaalutlused, mis on vaidlusaluse otsuse ülesehituse seisukohalt olulise tähtsusega. Olles meelde tuletanud, et komisjonil ei olnud kohustust võtta seisukohta kõikide kaebuses esitatud argumentide suhtes, järeltas Esimese Astme Kohus, et nimetatud otsus ei olnud põhjendamata. Mis puudutab väidetavat läbipaistvuse puudumist otsuses, siis otsustas Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 63, et komisjon täitis ainsa kohustuse, mis tal selles asjas oli, nimelt kohustuse võimaldada FENIN-il esitada kirjalikult komisjoni esialgse seisukoha suhtes märkused.
- 12 Kuna FENIN-i poolt oma hagi toetuseks esitatud kolm väidet lükati tagasi, jättis Esimese Astme Kohus hagi tervikuna rahuldamata.

Apellatsioonkaebus

Poolte nõuded ja tühistamisväide

- 13 FENIN palub Euroopa Kohtul:

— tühistada vaidlustatud kohtuotsus ja

— mõista komisjonilt välja käesolevas kohtuastmes ja Esimese Astme Kohtu

menetluses kantud kohtukulud.

14 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

- tunnistada apellatsioonkaebus osaliselt vastuvõetamatuks;
- jätta apellatsioonkaebus ülejäänud osas rahuldamata ja
- mõista kohtukulud välja FENIN-ilt.

15 Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik ning Hispaania Kuningriik, kellel lubati Euroopa Kohtu presidendi 17. oktoobri 2003. aasta määrusega komisjoni nõuete toetuseks menetlusesse astuda, paluvad jätta apellatsioonkaebus rahuldamata, kuna see on osaliselt vastuvõetamatu ja osaliselt põhjendamata, ning mõista kohtukulud välja FENIN-ilt.

16 FENIN esitab oma apellatsioonkaebuse toetuseks üheainsa väite, mis tuleneb sellest, et Esimese Astme Kohus jättis tähelepanuta mõiste „ettevõtja” EÜ asutamislepingu konkurentsieeskirjade tähenduses. See väide koosneb kahest osast.

17 Väite esimeses osas märgib FENIN, et Esimese Astme Kohus jättis õigustamatult arvesse võtmata selle, et ostmistegevus on iseenesest majandustegevus, mille võib eraldada sellest hiljem osutatavast teenusest, ja seega tuleb SNS-i haldavate asutuste suhtes kohaldada nimetatud konkurentsieeskirju.

- 18 Väite teises osas, mis on esitatud teise võimalusena, märgib FENIN, et Esimese Astme Kohus oleks pidanud arvesse võtma, et ostmistegevus on majanduslikku laadi ja seetõttu allub see konkurentsieeskirjadele, kuna järgnev tegevus ehk tervishoiuteenuste osutamine on ise majanduslikku laadi.

Apellatsioonkaebus

Vastuvõetavus

- 19 Komisjon esitab vastuvõetamatuse vastuväite, mis puudutab ainult FENIN-i väite teist osa.
- 20 Komisjon toob kõigepealt esile, et väite teise osa — mis esitati esimest korda apellatsiooniastmes — põhjendus on hilinenud. Seejärel väidab ta, et FENIN on alati möönnud, et SNS-i haldavate asutuste tegevused on eranditult sotsiaalset laadi. Lõpuks leiab komisjon, et väite teine osa tõstatab küsimuse nende asjaolude hindamisest, mida ei saa Euroopa Kohtus apellatsiooniastmes lahendada.
- 21 Tuleb tõdeda, nagu komisjon õigesti rõhutab, et SNS-i haldavate asutuste poolse tervishoiuteenuste osutamise seonduvat majanduslikku laadi ning seost tehnika

ostmise ja tema hilisema kasutamise vahel ning samuti sellest ostmistegevuse laadile tulenevaid tagajärgi mainis FENIN esimest korda apellatsiooniastmes.

- 22 Sellest järeldub, et FENIN-i ainsa väite teine osa tuleb vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

Põhiküsimus

— Poolte argumendid

- 23 Oma väite esimese osa toetuseks märgib FENIN, et Esimese Astme Kohus defineeris majandustegevuse mõiste liiga kitsalt, leides, et see seisneb kindlasti kaupade või teenuste pakkumises teatud turul ja välistades sellest definitsioonist igasuguse ostmistegevuse. FENIN-i arvates võimaldab Esimese Astme Kohtu lähenemine mitmetel asutustel asutamislepingu konkurentsieeskirjadest kõrvale hoiduda, samas kui niisuguste asutuste käitumine mõjutab konkurentsi.
- 24 Komisjon nõustub sellega, et majandustegevuse mõistet iseloomustab kaupade või teenuste pakkumine teatud turul, mitte ostmistegevus kui selline. Järelikult ei saa ostmistegevust ostetud kauba eesmärgipärasest kasutamisest eraldada.

— Euroopa Kohtu hinnang

- 25 Esimese Astme Kohus tuletas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 35 õigesti meelde, et ühenduse konkurentsioiguse valdkonnas hõlmab mõiste „ettevõtja” mis tahes majandustegevusega tegelevat üksust, sõltumata tema õiguslikust vormist ja rahastamisviisist (23. aprilli 1991. aasta otsus kohtuasjas C-41/90: Höfner ja Elser, EKL 1991, lk I-1979, punkt 21, ja 16. märtsi 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-264/01, C-306/01, C-354/01 ja C-355/01: AOK-Bundesverband jt, EKL 2004, lk I-2493, punkt 46). Samuti rõhutas ta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 36 kooskõlas Euroopa Kohtu praktikaga, et majandustegevuse mõistet iseloomustab just kaupade ja teenuste pakkumise asjaolu teatud turul (18. juuni 1998. aasta otsus kohtuasjas C-35/96: komisjon vs. Itaalia, EKL 1998, lk I-3851, punkt 36).
- 26 Sellest järeltas Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 36 õigesti, et ostmistegevuse laadi hindamisel ei tule eraldada kauba ostmistegevust selle kauba hilisemast kasutamisest, nagu antud juhul tehti, ja et ostetud kauba hilisema kasutamise majanduslik või mittemajanduslik laad määrab tingimata ka ostmistegevuse laadi.
- 27 Sellest järeltub, et põhjendamata tõttu tuleb tagasi lükata FENIN-i poolt apellatsioonkaebuse toetuseks esitatud ainsa väite esimene osa, mille kohaselt on SNS-i haldavate asutuste ostmistegevus iseenesest majandustegevus, mis on eraldatav sellest hiljem osutatavast teenusest ja mida Esimese Astme Kohus oleks sellisena pidanud analüüsima eraldi.
- 28 Eeltoodud kaalutlustest lähtudes tuleb jätta apellatsioonkaebus rahuldamata, kuna see on osaliselt vastuvõetamatu ja osaliselt põhjendamata.

Kohtukulud

- ²⁹ Vastavalt kodukorra artikli 69 lõike 2 esimese lõigule, mida kodukorra artikli 118 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on FENIN-ilt kohtukulude väljamõistmist nõudnud ning kuna viimane on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb käesolevas astme kohtukulud välja mõista FENIN-ilt. Kodukorra artikli 69 lõike 4 esimese lõigu alusel kannavad kohtuvaidluses menetlusse astunud liikmesriigid ja institutsioonid ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

- 1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.**
- 2. Mõista käesoleva astme kohtukulud välja Federación Española de Empresas de Tecnología Sanitarialt (FENIN).**
- 3. Jätta Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi ning Hispaania Kuningriigi kohtukulud nende endi kanda.**

Allkirjad

